

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtak meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2. — Namaniła se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 8

V Ljubljani, 16. aprila 1896.

Letnik IX.

Občni zbor katol. polit. društva.

Belo nedeljo se je vršil v kat. domu občni zbor kat. političnega društva. Zboru je predsedoval društveni načelnik poslanec Klun, ki je navzoče društvenike pozdravil ter obširneje pojasnjeval težavno stališče, katero imajo poslanci naše stranke v drž. in deželnem zboru. Treba zato velike previdnosti in vestrajnosti, da se srečno pričeto delo krepko nadaljuje, da ohranimo naš narod zvest stari zastavi naših očetov. Katoliško-narodna stranka je ostala vedno zvesta svojim načelom, dočim se je tem načelom v zadnjem času nasprotna liberalna stranka na najočitnejši način izneverila. — Ko se je snovala koalicija pred par leti, so se od strani nemških veleposestnikov tudi naši stranki stavili jednaki pogoji, kakoršne so sedaj slovenski liberalci izpolnili nemškimi veleposestnikom, a naša stranka je odklonila vse te pogoje, ker ni mogla omadeževati svoje narodne zastave. Čim manj pa se smemo zanašati na naše domače nasprotnike, tem bolj moramo vsi somišljeniki delovati za blagor našega naroda. Zato pa pred vsem treba složnega jednotnega postopanja, treba da vsakdo podredi in posveti svoje moči skupnemu namenu. V tem smislu je deloval tudi odbor katol. polit. društva, in se nadeja, da se s takim delovanjem zadovolji tudi občni zbor.

V odbor za l. 1896 so bili izvoljeni gg.: Dr. Gregorič, A. Kalan, kanonik Klun, dr. Krek, dr. Papež, Fran Povše, L. Ravnikar, dr. Šusteršič, Fel. Stegnar, dr. Žitnik; kot nam. gg. A. Belec in dr. I. Janežič; kot pregledovalca računov gg. I. Piehler in prof. A. Zupančič. Izporočil tajnika dr. Žitnika posnamemo nastopno:

Odbor je imel 14 sej, v katerih je obravnaval društvene stvari ter se posvetoval o volitvah v mestni zbor ljubljanski in o dopolnilni volitvi za državni zbor v skupini dolenjskih mest. Meseca avgusta se je osnoval osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke za deželnozborske volitve.

V tem odboru so bili sicer vsi odborniki kat. polit. društva, vendar je ponehalo društveno neposredno javno

delovanje, ker je osrednji volilni odbor prevzel priprave za volitve. — Društva namen je: Pospesovati slovenskega naroda duševni in gmotni napredek v verskih, državnih, občinskih, šolskih, gospodarskih in socialnih zadevah; razširjati med Slovenci versko, narodno in gospodarsko izobraženost; braniti verske, narodne in državne pravice slovenskega naroda in pospeševati ustavni razvoj avstrijske države po geslu: Vse za vero, dom, cesarja!

Da društvo dosega svoj namen, uporablja v to vse zakonito dovoljene pripomočke, vzlasti napravlja društvo na raznih krajih vojvodine Kranjske društvene shode, na katerih se razpravljajo zadeve, ki so važne v verskem, narodnem, narodno-gospodarskem ali v političnem oziru, ter poučuje ljudstvo z govori, časniki in knjigami.

Ljudstvo je treba vzgajati za časno in večno življenje, toda ne s publicami, ki niso trajne vrednosti, temveč vzbujati in utrjevati mu je treba zavednost resnice, in to: krščanske resnice. V tem korenini katoliška zavest, ki obsega vse druge resnice, vsa ona načela, po katerih se mora preosnovati sedanja družba človeška. Zato je naloga, sveta dolžnost vsacega zavednega domoljuba, da v narodu slovenskem razširja, uglablja in krepi to zavest ter mu s tem ob jednem odkriva in pojasnjuje pogoje časnega blagostanja, bodisi v zasebnem, bodisi v skupnem, to je v narodnem, državnem, deželnem, občinskem oziru. To je bistvo, to je namen razvijajoče se krščanske preosnove človeštva in v ožjem okviru namen našega političnega društva.

Očita se nam večkrat, da vznemirjamo ljudstvo, da širimo prepir med narodom ter delamo gaz sovraštvu do političnih nasprotnikov. Tem svojim „prijateljem“ kratko odgovarjamo, da ali ne poznajo ali nočejo poznati idej, ki gibljejo in prekvašajo človeštvo, ter si želé oni turbni mir, oni prisiljeni in navidezni red, ki je znak umirajočega naroda, plod vsestranske gnilobe in odrvenelosti v verskem, narodnem, gospodarskem in političnem oziru; odgovarjamo jim, da živé v duševni lenobi, boječ se zamere in osebne škode, da vedé ali nevedé nasprotujejo veri, krščanskim resnicam; odgovarjamo jim, da boj ni naš namen, temveč

sredstvo v dosego namena; razjasnijo naj se pojmi o potrebah in zahtevah življenja, okrepi krščansko mišljenje in delovanje v časni in večni blagor našega naroda; ločijo naj se duhovi iz duhomornega materijalizma, nezaupnosti in brezbržnosti. Kdor tako sodi, tako misli in deluje, ta je naš prijatelj, ker je prijatelj narodov. Politika naša je le v toliko strankarska, v kolikor si osvaja vse, kar je dobrega pri raznih strankah ter se ozira na najvišji namen človekov.

Ta s kratkimi besedami označeni namen je skušalo katoliško politično društvo dosežati v prvi vrsti z raznimi shodi, na katerih so govorniki v smislu resolucij I. slovensko-katoliškega shoda zbranim množicam pojasnjevali program katoliško-narodne stranke, vzroke gospodarskega propada ter sredstva in pota k boljši bodočnosti. Takih shodov je bilo minolo društveno leto 29. Nekaj jih je sklicalo naše ljubljansko, okoli 20 pa bratska katoliška politična društva po deželi, ki so čvrste postojanke naše organizacije.

Zelimo, da bi društvo vedno krepko delovalo, sklicevalo mnogo shodov, probujalo ljudstvo ter se po svojih močeh trudilo, da se vedno bolj vtrjujejo mej našim narodom načela katoliške vere tudi v javnem življenju, zlasti pa, da bi skrbelo za gospodarski napredek našega naroda.

Kaj je novega po svetu?

V torek se je zopet pričelo posvetovanje v *državnem zboru*, ki je za državo in za davkoplačevalce zelo pomenljivo. V tem zborovanju je sklepati poslanec o postavah, s katerimi se zboljšajo pokojnine za vdove in sirote uradnikov in uredé plače državnih uradnikov. Mi nimamo nič proti temu, da se uradnikom zboljšajo plače, ako se v jednaki meri skrbi tudi za kmeta, obrtnika in delavca, in ako se to ne zgodi na naše stroške. Stvar bo stala blizo 17 milijonov goldinarjev na leto in te je treba dobiti z novimi davki. Take nove davke hoče država vpeljati na žganje pivo in borzo (velike igre z denarnimi papirji). Proti temu nimamo nobenega ugovora, ako se davki povišajo na žganje, ker s tem se le omejuje žganjepitje; ako bo državen in deželni davek na žganje zelo velik, se sčasoma vendar zmanjša število nesrečnih žganjepivcev. Ni nam pa všeč, da bi se naložil nov davek na pivo, ki je za navadne ljudi redilna pijača in je zlasti pri nas že pivo itak zelo drago. S tem so zadeti po večini srednje vrste ljudje, ki že sedaj primeroma nosijo največja davčna bremena. Pač pa smo te misli, da naj se visok davek naloži na borzo, to je na igranje z vrednostnimi in denarnimi papirji, kjer igrajo bogatini za milijone, prislepajo na dan na stotisoče goldinarjev, a za to tako neznamen davek plačujejo, da sploh ni vredno govoriti o njem. Iz davka na borzo lahko dobi država na leto 50 milijonov in z njimi lahko zboljša plačo uradnikom pa tudi zmanjša davke kmetom in obrtnikom. Vendar

tega ne moremo upati, ker je preveč liberalnih kapitalistov v državnem zboru, ki gotovo ne bodo zato, da bi se preveč obremenili. Velike ribe zmiraj male jedo, tako je bilo in bo tudi v človeški družbi, dokler zopet ne postane krščanska.

Vladna predloga o *vollständiger Preosnovi* bo gotovo sprejeta, državni zbor dobi 72 poslancev, ali bo potem kaj bolje za nas v državnem zboru, tega nas pouči bližnja prihodnost.

Ruski car se da kronati 16. maja v Moskvi. Zato se delajo velikanske priprave. Tiste dni bodo zastopniki vseh držav zbrani v Moskvi, da se vdeležé kronanja najmočnejšega vladarja sveta, ki gospoduje sto milijonom prebivalcev.

Nemški cesar je zopet na potovanju; sedaj se vozi po Italiji, kjer tolaži Lahe zaradi izgubljene vojske v Afriki, potem pride na Dunaj, kjer ostane dva dni. Najbrže da s to potjo nemški cesar pot pripravlja, da se zopet sklene zveza med Avstrijo, Nemčijo in Italijo. Nam se zdi, kadar slišimo o tej zvezi, kakor bi nas vezali z dvema strupenima kačama. Nemcu in Lahu bi vendar ne smeli nič zaupati, vsaj vendar leto 1866 ni se tako daleč pred nami.

Italijanci so bili v Afriki zopet tepeni pri Kasali ter izgubili okoli 500 vojakov. Počasi jih že sreča pamet, ko sprevidijo, da si v Afriki družega ne naberó, kakor sramoto in škodo ter se omadežujejo s krvjo toliko ne dolžnih vojakov, ki za prazno pustolovstvo morajo umirati tako daleč od domovine.

Na *Francoskem* ima vlada hudo borbo s senatom (gosposko zbornico). Najbrže se konča ta borba tako, da odstopijo ministri, kar se na Francoskem vsaj parkrat na leto zgodi. To sicer za ljudstvo ni dobro, toda frimasoni, ki neomejeno vladajo v tej deželi, ne gledajo nič na ljudstvo, ampak le na svoje — zepe.

Španci v vojski na otoku Kubi nimajo sreče, vstajniki se dobro držé in Španija mora vedno izdajati nove milijone in pošiljati nove armade na Kubo. Pritel je tudi za Špance plačilen dan, kajti imeli so Kubo za molzno kravo in grozne so krivice, s katerimi so stiskali Španci prebivalce na Kubi. Sedaj se kaže, da prej ali slej priznajo Španci Kubancem samostojnost in vsak pravičen človek mora reči: Prav tako! Vsaka sila trpi le do gotovega časa.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. V Šmartnem pri Litiji je 28. marca umrl obče spoštovani zdravnik g. Ant. Tratnik. Pokojnik je bil rojen l. 1808. ter je v Šmartnem deloval skozi 59 let. N. v m. p. V Sodražici pri Ribnici snujejo novo pevsko društvo »Glas«. Pravila so se že predložila v potrjenje. — Liberalnemu mestnemu zboru ljubljanskemu denarja manjka. Gospodje bodo zvišali mestne doklade, katere se jim v primeri s družimi mesti se jako nizke zdé.

Ljubljancanom se prav godil! Mestni očetje so taki, kakoršne sami izvolijo. Da so le liberalni in da dobro znajo zabavljati na katolisko-narodno stranko, pa je dobro, naj se tudi doklade vedno zvišujejo — nič ne dé. — Usmiljeni bratje v Kandiji pri Novem mestu bodo povečali bolnišnico, kar je zelo potrebno, ker so sedaj morali včasih imeti bolnike na hodišču. Kranjska hranilnica je v ta blagi namen darovala 15 000 gld. Da bi se našli le še drugi blagi dobrotniki, ker delo bo veliko stalo. Lansko leto so v ta namen darovale občine: Novo mesto 100 gld.; okrajni distrikt novomeški 100 gld.; občina Šmihel-Stopiče 100 gld.; Št. Jernej 20 gld.; Trebelno 20 gld.; Prečina 20 gld.; Toplice 20 gld.; Semič 20 gld.; Radovica 10 gld. — Za l. 1896. so dale doslej: Novo mesto 100 gld.; Šmihel-Stopiče 200 gld.; Št. Jernej 20 gld.; Trebelno 20 gld.; Doberniče 20 gld.; Velika Loka 20 gld.; Bela cerkev 10 gld.; Mokronog 20 gld. — Deželnega predsednika barona Heina je na velikonočno nedeljo konj ranil po obrazu. Rana ni nevarna. — Na Černučah so se velikonočni ponedeljek poslovili od farne cerkve; prelep govor v slovo je govoril č. gospod P. Jožef. Obilo ljudstva se je zbralo tudi iz sosednih župnij. Po končanem, v tej cerkvi zadnjem opravilu so v procesiji slovesno prenesli Najsvetejše v malo kapelico pri župnišču, pri katerem opravilu je blagovoljno pomagal sosed, č. g. Simon Zupan, župnik na Jezici. V torek po sveti maši pa je zapel mrtvaški zvon zadnje slovo mladi, še le l. 1880. sezidani toliko krasni farni cerkvi in takoj se je pričelo delo podiranja. — V Ratečah je dné 25. marca umrl za sušico Anton Vogel, cerkovnik farne cerkve. Za svojo službo bil je prav vnet. N. v m. p. — Truplo utopljenega Jožefa Lazarja, ki je pred petimi tedni izginil, našli so včeraj na velikonočni ponedeljek v Savi blizu Vrhovega. — Na vojaškem vežbališču pri Mostah poleg Ljubljane se je ustrelil 33 letni Anton Lovc iz Dols. — Gosp. Jožef Erker, nadučitelj pri Stari Cerkvi na Kočevskem, je dobil povodom upokojenja srebrni križec za zasluge s krono. Služboval je na tem mestu nepretrgoma 52 let. — 5. t. m. je v Cerknici Jakob Kušlan Tomaza Vivoda z desko tako po glavi tolkel, da se je slednji nezavesten na tla zgrudil in kmalu na to umrl. Kušlana so že izročili sodišču v Cerknici. — Preč. g. kanonik in msgr. Luka Jeran, povsod znani dobrotljivi oče revnih dijakov, je precej hudo zbolel. Prav iskreno ga priporočamo Domoljubovim bralcem v molitev, želeč, naj nam mili Bog še dolgo ohrani drago življenje preč. gospoda kanonika. — V loškem uršulinskem samostanu je 9. aprila umrla M. Mehtildis Šušteršič. Njena prerana smrt je občutljiv vdarec za ondotni samostan. N. v m. p. — Ludovik Ševar poštni upravitelj v Novi vasi je postal postar na Rakeku. — Rešilno talijo je dobil Janez Noč iz Most, ker je 2. februarja t. l. pri požaru na Zérovnici rešil Marijo Legat. — Premovanje konj se letos vrši: 1. septembra v Lescah, 2. septembra v Kranju, 3. septembra v Kamniku, 4. septembra na Vrhniku, 5. septembra v Ribnici, 12. septembra v Trebnjem in 14. septembra v Št. Jerneju. — Občinski odbor Velike Lipljenje (Škocijan pri Turjaku) je v svoji seji

dné 7. t. m. imenoval svojim častnim občanom č. gospoda župnika-zlatomašnika Antona Čibašek-a v Ljubljani in gospo Josipino Hočevar-jevo v Krškem. — 10 t. m. so pripeljali v mrtvašnico v Št. Vidu nad Ljubljano truplo mladega Italijana, ki se je v Zg. Šiški v hribu malo nad vasjo obesil. Najbrže se mu je zmešalo.

Koroško. Pri Raku v Porečah ob Velikovcu vdri se je dné 24. marca obok nad kletjo, nad katero so imeli napravljen konjski hlev in stanovanje za hlapce. Konji in hlapci so padli v klet. Jednega hlapca je tako nesrečno zasulo, da je obležal mrtev pod kamenjem. Drugi so več ali manj poškodovani. — V Voglah blizu Št. Jurja na Vinogradih sta pogoreli dné 24. marca hiši dvema posestnikoma. Zgorela je tudi 38-letna Katarina Rozman. — Svojega mojstra zastrupiti je hotel v Celovcu neki 16 letni učenec, ker mu je mojster prepovedal, da ne sme občevati z drugimi učenci. — V Sovodji se je usmrtil hlapec Jurij G. — Okrajni glavar v Velikovcu g. Fran Kolenc je imenovan svetnikom deželne vlade v Celovcu. — Na velikonočno nedeljo so se podali štirje uradniki državne železnice iz Beljaka na 970 metrov visoko goro Sv. Ozbalta, raz katere je krasen razgled. Nazaj grede so krenili po strmi senčnati strani. Tu se je pa turist Bergman vsled neprevidnosti zdrsnil po ledeni ploči in padel v 300 metrov globok prepad. Ostali tovariši so ga pozneje popolno razmesarjenega privlekli iz globočine. — Piva na Koroškem so minolo leto skubali 188.425 hektolitrov, od katerih se je davka plačalo 368.427 gld. — Mil. gospod knezoskof bodo posvečevali letos novomašnike dné 15., 17. in 19. julija. Posvečeno bode 14 gospodov četrtoletnikov in 6 gospodov tretjeletnikov, in sicer iz tretjega leta gospodje: Simon Kesnar, Mih. Resler, M. Riepl, Štef. Singer, Jos. Rogl in Ant. Vogrinec. Med imenovanimi so 4 vrli Slovenci. — Premoščeni so: č. gosp. Ivan Ebner, kaplan v Pliberku za provizorja v Medgorje; č. gosp. M. Schmidt, provizor v Št. Jurju ob Zili kot kaplan v Šmihel nad Pliberkom; č. g. Ivan Česky iz Šmihela v Pliberk.

Štajersko. Celjska posojilnica je l. 1895. lepo napredovala. Denarni promet se je pomnožil za 842.833 gld. 40 kr. ter znašal 2.718.498 gld. 10 kr. Novih zadrušnikov je pristopilo 238. Čisti dobiček l. 1895 je znašal 15.490 gl. 65 kr. — Zgorel je 1. apr. pod Teharji kovač Valentin Znidar. Mož je bil pijanček. Zgorel je na lastni postelji, katera se je vnela na do sedaj neznan način. — Novo solo bodo zidali v Solčavi. — Nove žandarmerijske postaje bodo dobili v Rušah, sv. Trojici, Oplotnici, St. Petru pod Gorami. — G. Fr. Gorečan se je podal v Montpelie na Francosko, da tam popolni svoje študije v trtarstvu. — Obesil se je na Zgornji Rečici 21 letni K. Bauman. Dné 27. sušca bi bil moral iti k vojaškemu naboru. — V Zalcu je umrl 11. t. m. velezaslužni narodnjak g. Janez Hausenbichler. N. v m. p. — Na Ponkvi ob južni železnici bodo zidali stirirazredno ljudsko solo. — Cesta iz Hrastnika skozi Boben se je pričela graditi. Stroški so proračunjeni na 29.000 gld. — V Ljutomeru je 1. aprila umrl petošolec Ivan Vavpotič. Mladenič je prišel zjutraj istega dne domov popolnoma zdrav, zvečer o 5. uri je

bil se mrtev. — Poljedelsko ministerstvo je sporazumno z deželnim odborom štajerskim razpisalo izdelavo načrta za zboljšanje ptujskega polja. Ponudbe do 15. maja poljedelskemu ministerstvu. Pogoji so na vpogled tudi pri deželnem odboru. — Slovensko posojilništvo: Posojilnica v Trbovljah imela je v prvem upravnem letu 115.315 gl. 68 kr. prometa. Čisti dobiček znaša 61 gl. 66 kr. Nahranila si je ze 169 gl. 87 kr. rezervnega zaklada. — Hranilnica in posojilnica na Ljubnem imela je v drugem upravnem letu 107.860 gl. 68 kr. prometa. Ta zavod je napravil v tem letu 202 gl. 75 kr. čistega dobička in znaša rezervni zaklad ze 556 gl. 45 kr. — Hranilnica in posojilnica pri Devici Mariji na Jezeru pri Prevaljah imela je leta 1895 101.478 gl. 50 $\frac{1}{2}$ kr. prometa. Čisti dobiček je znašal v tem letu 661 gl. 23 kr., kateri se dodene k fondu za slučajne zgube in kateri sedaj znaša 1061 gl. 23 kr. Rezervni fond pa je narasel na 904 gl. 60 $\frac{1}{2}$ kr.

Primorsko. Okrožnim tajnikom pri glavarstvu v Tolminu je imenovan gosp. A. Kaus, namestniški kancelist v Trstu. — Nadzornikom slovenske ljudske sole v Gorici je imenovan gosp. Fr. Vodopivec. — V Brumi je nesla žena možu večerjo v tovarno. Komaj pride k njemu, pade in umrje — V Fari je zgorel hlev s skednjem, orodjem in dvema otrokoma Ant. Furlanu. Škode je 1000 gl. Dobro, da je bil zavarovan. — Pet lovskih psov prignalo je zajca po noči v lekarno Christofeletti na Travniku v Gorici. Drugi dan so mu dali potni list. — Za obdelovanje Krasa je zagotovilo poljedelsko ministerstvo tržaški kmetijski družbi za tekoče leto 500 gl., ki se imajo razdeliti med one poljedelce, ki spreminjajo svoje parcele kamenitega Krasa v travnike. Podpora se bode razdelila v zneskih po 50 in 20 gl. in se je oglasiti zanj do konca maja pri omenjeni družbi. — G. Franc Martelano iz Št. Petra pri Gorici, je dokončal živinozdravniške nauke na Dunaju ter je imenovan mestnim živinozdravnikom v Spletu v Dalmaciji. — V Št. Peter pri Gorici so letos ze veliki petek pripeljali zvonove iz Rima ter začeli z njimi zvoniti. Res nekaj posebnega! — V Kanalu je skočila neka slaboumna ženska v Sočo in vtonila. — V Klancu so dobili nove orglje, katere sta izdelala brata Zupan iz Kamne gorice. — Novega škofa se sedaj nimajo v Trstu. Ker biskup Flapp ne mara za Trst, dobili so Lahi zopet drugega kandidata vlč. g. Tomasina, profesorja veronauka in čast. kanonika. — Povodom bližnjih občinskih volitev v Trstu se je pričela živahna agitacija. — Kakor znano, so Italijani razdeljeni v tri stranke, konservativce, liberalce in takozvane »iredentiste«. Po načelih se ločijo ti možje jako malo, razlika je le bolj vnanja. — Umril je 7. t. m. zvečer v Kostreni pri Reki msgr. Maks Martić, bivši dolgoletni tajnik prevzvišenega gospoda nadškofa dr. Posilovića v Senju, sedaj tamkajšnji župnik, marljiv in značajan duhovnik. N. v m. p.!

Listek.

Ljubo doma.

(Slika iz domačega življenja. Spisal Jeronim Anonim.)

Lepo pomladno jutro je.

Po stezi, ki vodi po hribu navzgor, proti Sleemonom, gresta brat in sestra. Brat, krepak mladenič v najboljših letih, koraka naprej, opirajoč se na grčavo gorjačo. Za njim gre sestra, sibko dekletce. Na glavi nese sveženj, kakoršnega jemljejo nasi možje, kadar odhajajo od doma po kupčiji.

Molče speta po strmejši stezi, sliši se le škrtanje okovane gorjače, kadar se krepki mladenič opre nanjo. Hitro stopa brat, da ga sestra komaj dohaja po strmejši stezi.

Dospêta na malo ravnino.

»Oh, Martin, dej, postojva tu-le nekoliko! Saj si se menda tudi ti vpehal?« izpregovori deklica.

»Le počivaj, kjer hočeš in kolikor dolgo hočeš. A še najljubše mi je, če se takoj vrneš,« glasi se osoren bratov odgovor.

»Martin, ne bodi vendar tak, daj si kaj dopovedati! Saj te mati . . .«

»Molči!« zavrne jo brat trdo. »Sem te mar prosil, da me spreliš? Kaj mi je treba še na poti iz domačega kraja poslušati te kačje besede. Seveda, zagreniti mi hočete še slovo, da bi se tem težje spominjal na dom.« Nekaj časa molči, potem pa nadaljuje kakor bi sam s seboj govoril:

»No, no, tako daleč je prišlo, da moram bežati iz domače hiše. Mati, moja mati me odganja od doma, brezčutno me izroča ptujini, mrzli ptujini. — — Gorje mi! — Toda vse to jim ni zadosti: Boje se, da bi se ne oziral nazaj — ha kam nazaj? — pošljejo za menoj sestro, milo sestrico, da bi me spremila od doma, spremila za vedno. Na pot jej dajo sladkih besed, tistih besedic, s katerimi so me pikali doma, češ odtuji Martina popolnoma od doma, da se ne vrne več. Prijetnejše se bo živelo brez njega! — Toda bodi! — Umaknil se vam bom, umaknil za vedno. A dom, po rajnem očetu moj dom, naj vas živi, jaz pa bom vsaki dan prosil tuje roke koščeka kruha.«

Sestre se poloti nekaj strah.

»Moj Bog . . .« vzdihne in skoro, da jej ne omahne sveženj raz glavo. Prime se za leskov grm in spravi sveženj zopet v ravnotežje. Tiho sledi bratu — oba molčita.

Steza zavije v jelov gozdček. Skrivnostno, kakor vedno, vrše temna drevesa, od vetra se pripogibajo veje, kakor bi hotele lajšati žalostni deklici bol, ki jej stiska srce. Solze stopajo dekletu v oči, komaj jih zadržu.

A pred njo stopa brat, brat okamenelega srca, brezčutni brat, kateri odhaja iz trmoglavosti in kljubljivosti od doma. Doma zapušča veliko posestvo in vsa dela na polju stari materi in sibki sestri, sam pa gre pohajati na Korosko, saj za zaslužek mu ni mar. Med

tem ko materi doma in sestri, katera mu odnaša perltjago, krvavi srce, smeje se njemu kljubljiva skodoželjna duša, češ to je moje maščevanje. Oh grozno maščevanje za jedno samo materino besedo, katero je govorila le iz ljubezni do njega!

Neznosno se zdi sestri molčanje. Rada bi govorila bratu, rada bi ga prepričala, da njegove misli, njegovi sklepi in nameni niso pravi, a boji se poseči v živo oglje. Saj stopa brat pred njo tako trdo, tako temno gleda pred se, kakor bi bil iz kamena.

Strma steza pridrži do vrha hriba, potem pa se nagne na drugo stran.

Do tu navadno spremljajo naše žene svoje može, sestre svoje brate, kadar odhajajo ti z doma. Kaj lepo se vidi od tu cela dolinica, holmci in ravnina, gozdi, polje, travniki in mala sela z ličnimi hišicami. Od tu se vidi tudi cerkev Cikava, kjer Marija tako rada vslišuje prošnje naših krošnjarjev. Zatorej tudi ne pozabijo nikoli, kadar odhajajo z doma, iti gor na prijazni hribček, da se v novič priporoče nebeski Devici za srečo pri kupčiji, katero jim vsako leto sprosi pri Bogu. — In res, dobrotljiva nebeska Mati ne pozabi nikoli svojih častilcev. Ko se vračajo »zdomarji« v pozni jeseni domov, dobe doma napolnjene žitnice in vse gospodarstvo v lepem redu. A sami prinesejo iz tujine denarja, kolikor ga potrebuje hiša, kajti o tem, kar mu vzraste na primeroma malem polju, bi se hiša ne mogla vzdrževati. Tak je naš kmet v svojem dejanji in nehanji.

Tudi naša dva znanca sta prišla do vrha hriba.

Martin je stopil na cesto, katera drži po vrhu malega pogorja. Malomarno se je ozrl po dolini, katero je zapuščal, kakor je pravil, za zmerom. Človek bi mislil, da se mu je storilo inako pri zadnjem pogledu na rodno dolino, na rodno vas in domačo hišo. A zaničljiv nasme, katerega mu je izvabil ta pogled, je pričal, da mladeniču ni nič za dom. Popačeno srce, katero je doma preveč obsipala sreča!

Tudi sestra je stopila s steze na cesto, oddahnila se ter ozrla nazaj. Pogledala je brata in zopet se jej porosilo oko. Do tu je navadno spremljala rajnega očeta in brata, ko sta skupaj hodila z doma. Nekako žalostno se je vračala vselej od tu, a ta žalost je bila povsem drugačna, kakor bolest, katera jej danes stiska srce. Saj je upala poprej pri vsakem slovesu na veselo in srečno svidenje, saj so jo dobri oče vselej, kadar so jej stiskali roko v slovo, prijazno tolažili, naj se ne solzi, nekaj časa in zopet se bodo videli. A sedaj? — Ljubljenega očeta krije hladni grob! Brat pa, katerega je vselej tako ljubila, zašel je po očetovi smrti na kriva pota, zapravljal je v slabi družbi denar ter zahteval vedno večje svote od matere. Nekaj časa mu je mati vstrezala, kajti bala se ga je, ker je vedela, kako hude jeze je. A slednjič mu ni mogla več prizanašati. Prav po materinsko ga je posvarila.

Takoj je bil ogenj v strohi. Nič več se ni dalo z njim občevati. Zahteval je odločno, naj mu mati izroči posestvo, katero je po moževi odredbi oskrbovala

do sinove polnoletnosti. Mati se seveda ni mogla odločiti za tak korak, zlasti ker je videla, kako se jej sin vedno bolj odtuja. Prosila ga je, naj počaka do stiri in dvajsetega leta.

Ker se ni dalo s silo ničesar doseči, poskusil je s kljubljivostjo. Odpravil se je od doma, češ, da se ne vrne nikoli več domov.

»Martin, vrh Vrnileka sva, jaz moram nazaj!« izpregovori sestra, ko stopita na cesto.

Nič odgovora.

»Saj veš, Martin, da smo se vselej tukaj ločili. Vselej smo se lepo poslovili, z jezo v srcu menda tudi danes ne boš odšel?«

Zopet nič odgovora.

»Kako moreš biti tako trdosrčen? Martin spomni se rajnega očeta — deklici se udero solze in ihteč nadaljuje:

Tu-le doli pri sv. Marku počivajo, misliš li, da ne gledajo zdaj na naju? Saj veš, kako so vselej radi videli, če smo se ljubili med seboj? Vsaj mrtvega očeta spoštuj . . . dalje ne more govoriti, solze zalijo ubogo dekletce.

Bile so bridke solze, ljubeče sestrine solze, in glejte — niso ostale brez odmeva. Brata je obšla nekaka zona in trepalnici na obeh sta se mu zganili. Ozrl se je nazaj in neljubo zmajal z glavo videč sestro v takem stanju.

»Kaj pomaga zdaj vse javkanje in tarnanje? Šele zdaj bo vama prišlo spoznanje, a prepozno je.« Skušal je govoriti s trdim osornim glasom, toda poznalo se mu je, da ga je ganil sestrin jok. Spoznal je, da ne dela prav, videl je, da bi ga sestra mogla popolnoma omečiti, zato se je je želel, prej ko mogoče iznebiti, želel je proč od doma. Popačeno srce mu ni dalo, da bi se uklonil.

Zgrabil je torej zveženj, zamrmral nekaj med zobe in odšel. Zaman ga je klicala sestra, še nekaj trenutkov in izginil je na ovinku za hojevimi debli . . .

Sestro je premagala bolest. Zgrudila se je na bližnji bukov parobek ter si zagrnila obraz s predpasnikom. Nekaj časa je ihtela, potem pa je vstala in pogledala po dolini. Na malem holmu se je videla cerkev v Cikavi. Jutranji solčni žarki so obsevali veličastno romarsko svetišče, da je bilo videti res vneseno.

Gorak vzdih je prikipek deklici iz prsi, gledala je nekaj časa po dolini, dokler ji ni ostal pogled na krasnem Marijinem hramu vrh holma pod Veliko goro. Dolgo časa je zrla na cerkev; solze so jej zginjale z lica, in lahni dih jutranjega vetriča jej je sušil mokra lica.

Nepremakljivo je stala, roki sta se jej jeli sklepati in ustnice so jej šepetale tiho molitev, vročo molitev do nebeske Device, v kateri je pozabljala srčno bolest. Zarek upanja na srečno svidenje z bratom, kateri jej je prav kar izginil v tako žalostnem dušnem stanju, izpred očí, jej je zasijal v žalostno dušo. Zdelo se je deklici zatopljeni v molitev, da jej govori Marija:

Tvoj brat gre poboljšanju naproti, odhaja lakomiselno v tujino, katera ga izuči, kolike vrednosti je dom, varno domače življenje v materinem krilu. — —

Kmalu potem je odhajala deklica po hribu navzdol, a navdajala so jo povsem drugačna čustva, kakor poprej, ko je sledila bratu po tej strmeji stezi. In deklica se je veselila sladke tolažbe, katero je dobila pri nebeski Kraljici. (Konec prihodnjic.)

Podobe iz življenja.

Dobro zdravilo.

Resnična dogodbica, napisal Tone.

Črtova žena bi bila prav zadovoljna s svojim možem, saj ni bil tako napačen človek, a imel je na sebi napako, ki je kalila zakonski mir in srečo. Vtepel si je bil v glavo, da je vinska kapljica najhujša sovražnica človeškega rodu, zato jo je na vse kriplice zatiral in pokončeval. Nепrestano se je bojeval z njo, navadno je obležal popolnoma premagan v jarku. A Črt se ni strašil teh nevspehov, trdno je bil prepričan, da se bo v neprestanem boju ojačil in uspešno bil z njo. Žena bi mu bila rada dopovedala, da buta z glavo ob steno in da naj rajši obrne svoj srd proti drugim, hujšim sovražnikom, a žal, nista se mogla zjediniti v tem, kateri sovražnik je hujši, katerega je treba bolj zatirati in preganjati. Francica je trdila svojo, Tone je delal po svoje.

Več let je minilo, a pri Črtovih je ostalo pri starem, Črt je popival, Črtovka je zvečer navadno sama premisljevala, kako bi mogla predrugačiti moža; opominjanje, prošnje, jok, solze in drugo ni moglo premagati in razrušiti trdnjave Tonetovega trdnega prepričanja.

Po dolžih letih ji je vendar prisijal žarek upanja, srečna misel ji je šinila v glavo, ko se je Tone jesenskega večera zgubil v krčmo. Tistega dne so zakopali Pipana, pravega vinskega bratca in Tonetovega najboljšega prijatelja. Pred štirinajstimi dnevi se je revež iz krčme gredeč hudo zmotil — po noči se vse lahko zgodi, ko človek ne vidi dobro — legel je na ograbeč otave, meneč, da se je zakopal doma v posteljo, in tam na polju zaspal. Prebudil se je ves premočen od mrzlega dežja, začel kašljati in kmalu se je preselil v boljši svet, kjer ima človek mir pred vsemi sovražniki. Črta je hudo zadela ta izguba; da bi se poprej vtešil, jo je zavil zopet v krčmo in krvavo je maščeval milega druga. To priliko je vporabila pogumna Francica, načrt je bil takoj gotov. Opravila je večerno molitev z otroki in jih spravila k počitku. Ko se ji je zdelo že dovolj pozno, zakurila je ogenj na ognjišču in položila debela polena nanj, vzela rjuho in belo krilo in izginila v temno noč. Oprezno je stopala proti drugi vasi, kjer je Tone navadno popival, in se skrila za gosto grmovje. Ni dolgo čakala, na zvoniku je odbila polnoči, o tem času zapirajo gostilne. Kmalu zatem je pripel Tone, opotekajoč se po klancu:

»Sem se oženil, se kesam,
Za ta preljubi samski stan,
Za ta preljubi samski stan
Se jočem noč in dan!

Se jo znamo, še, mi, ki se ne bojimo nikogar! O, kolikrat sva jo pela s Pipanom! Škoda zanj! Bom pa sam pil in pel! Čakaj, čakaj, Črt, kaj se tako zapletas? Poj rajši, poj! Kako gre že naprej ta lepa pesem? Aha, že vem:

Če malo v oštarijco grem,
Kozarček vina popijem,
Se žena krega osem dnij...»

Kar nenadoma se ustavi, sapa mu poide, groza mu pretrese vse kosti. Krizana krona! Tam sredi ograde, kjer se je prehladil Pipan, stoji bela prikazen in mu zuga z roko. Duh, gotovo ranjki Pipan! Ojoj, zdaj se mu bliža! Črta mine vsa vinjenost, preplašen se spusti v tek...

Francica je pritekla domov po bližnjici, vrgla nekaj drv na šerjavico, vsela se na ognjišče in se delala, kakor bi jokala.

Tone je prisopel domov po poti ves prestrašen, zaloputnil vrata za sabo in jih zapahnil.

»Ne razsajaj vendar, Tone, da ne vzbudiš otrok! Kdo jih bo vtolažil? Kaj si tako bled in upal? Kje imaš klobuk? Oh, da sem se ti dala preslepiti!« pravi Francica z jokajočim glasom in si otira oči s predpasnikom.

»O, Francika moja, ne joči mi! Nikdar ne grem več pit!« tolaži jo Črt, še vedno drhteč od prebitega strahu.

»Nevsmiljeno se norčuješ z vbogo ženo, Tone!«

»Ne, Francika, obljubim ti, prisrzem ti, da nikoli več!«

»Toliko ni treba, ljubi Tonček! Zadevoljna sem, če mi obljubiš, da ne pojdeš nikdar brez mojega dovoljenja.«

»Obljubim, obljubim!«

»Samo da bo res?«

»Kakor je Bog v nebesih!«

Pri Črtovih se je začelo drugo življenje. Tone se je res držal doma, pridno je delal in varčeval, krčme se je vselej izognil kakor vrag križa. Ljudje so strmeli, krčmarji in vinski bratci so se jezili, Francica pa se je na tihem smejala. Vprašala je sicer večkrat moža, od kod ta nepričakovana izprememba, a Tone je molčal o strahu kakor zid.

Od takrat je preteklo dvajset let. Črt, najpremožnejši kmet v vasi, je omožil svojo hčerko. Veselo je bilo na ženitovanju, samo to je svate jezilo, da starešina Črt ni hotel vina niti pokusiti.

»Daj, daj, stari, vzemi ga v roko in izprazni ga na Minkino in ženinovo zdravje!« sili ga žena, zraven mu pa še zasepeče: »Danes ti dovolim, pij ga Tone!«

»Ne, pa ne«, brani se Črt.

»Pojdi, pojdi! Zakaj ga ne bi danes?«

»Imam svoje vzroke, da ga ne bom.«

•Čakajte, jaz vam povem njegove vzroke, pravi Franca smeje se. In povedala jim je, kako je moža ostrasila; svatje pa so se smejali, da je bilo kaj! Črta je bilo malo sram, a ko je žena končala, vzdignil je kupico in dejal: »E, saj pravim, pametna žena je res dar Božji. Bog daj, da bi bila tudi hei taka! Bog jo zivi!«

Trčili so, in Črt je izpraznil kupico do dna.

Narodno gospodarstvo.

Umetno maslo. Sedaj napravljajo po tovarnah iz loja neko snov, ki je nekoliko podobna surovemu maslu. Seveda zdrava ni in tudi ne more veljati za postno jed. Kmetovalci pa imajo tudi škodo, da se taka zmes za surovo maslo prodaja. To je naravnost goljufija. Pruskemu deželnemu zboru se je predložil načrt zakona, s katerim se boče omejila prodaja takega masla. Želeti je pač, da se tudi v naši državi vpelje tak zakon.

Velikanski vol. Na Tirolskem v Untermor ima posestnik Moling velikanskega vola, švicarske pasme. Zival je 234 cm visoka, v obsegu ima 266 cm, tehta 22 starih centov ter je stara 4 $\frac{3}{4}$ leta. Posestnik ga je pretekli teden postavil na sejm ter zahteval zanj 600 do 700 gld.

Jetična goveda nevarna za zdravje ljudi. Poslanec dr. Roser je pred kratkim v državni zbornici dokazal, kako nevarne so jetične krave za ljudi. Izmed vseh govejih pasni pa so govedi simedolske pasni jetiki najbolj podvržene, kar je tudi poslanec Czech potrdil. Dr. Roser je omenil, da se v njegovem volilnem okraju nahaja največ simedolske govedi, in da je že mnogo družin popolnoma izmrlo, ker so uživale mleko bolnih krav. Zal, da ljudje tega nočejo spoznati. Velevažna zadeva se boče v odseku zoper kužne goveje bolezni še bolj natanko raziskovala, da se dobe primerni pripomočki zoper to nevarnost.

Pozor kupovalci vina. Cvetno soboto pripeljal je v Kamnik neki mešetar iz Istre »vino« na prodaj, kar ga ni že poprej spečal v Ljubljani. Piše se, ako sem prav zapomnil, Prelog, doma nekod od Buzeta. Vino sta kupila dva posestnika, ne gostilničarja. Zupanstvo istodobno opozorjeno iz Istre, da je vino tega trgovca pridelano letošnjo zimo v kleti, je poslalo steklenico tega blaga na poskuševališče v Klosterneuburg. To skušnjo je slabo prebilo. Prineslo je namreč nazaj spričevalo nekako te-le vsebine: »V prav slabi vodi je toliko odstotkov vinskega izvlečka in nekaj drugih primesij.« To »pristno kapljico« plačala sta dotičnika po 17 kr. liter. Zadosti drago za umazano istrsko lužo. Toraj pozor! saj imamo Gorenjci boljše in cenejše vodo doma. Domačini v Istri naj bi vselej objavili take sleparje, ker postena kupčija trpi pri tem veliko škodo.

Na ljubljanski živalski sejm dne 8. aprila so prignali 748 konj in volov, 252 krav in 36 telet, skupaj tedaj 1036 glav. Krave in teleta, pa tudi konji so se dobro prodajali. Kupčija z volmi je bila srednja.

Razne novice.

(Zaobljubljena procesija v Ljubljani) je bila nad vse veličastna. Silnih množic, ki so se ta dan zbrale na prostornem polju mej sentpetersko cerkvijo in derkvijo Jezusovega Srca, nismo mogli prešteti, vendar lahko rečemo, da je bila razven hišnih varuhov navzoča cela Ljubljana in vsa ljubljanska okolica. Pretresljivo je bilo videti, ko so te neštete množice mej litanijami Matere Božje glasno prepevale otožno-zaupno pesem: Marija k Tebi uboge reve, mi zapuščeni kličemo, objokani otroci Eve, v dolini solz zdihujemo! — Nadejamo se trdno, da milostni Bog teh prosečih vzdihov, ki so odmevali iz neštetihih grl zbrane množice proti nebesom, ne bo prešlišal ter Ljubljano in okolico, kakor tudo vso našo deželo milostno varoval v prihodnje groznega potresa, kakoršni je vlani na velikonočni ponedeljek divjal po Ljubljani. — Prizor je bil neizmerno veličasten! Čul se je le jeden glas: Take katoliške slovesnosti Ljubljana doslej še ni videla! — Dal Bog, da bi vselej in povsod ljubljanski prebivalci tako naudušeno in soglasno kszali svoje katoliško misljenje in življenje!

(Pomladni glasi.) Kakor vsako leto, izdali so tudi letos ljubljanski gg. bogoslovci lepo knjižico posvečeno slovenski mladini. Prisli so nam ti »Pomladni glasi« ravno za piruhe. Priporočamo knjigo posebno mladino-ljubom v naročanje. Naroča se pri gg. bogoslovcih ali pa v katoliški bukvarni v Ljubljani.

(Obrednik za cerkvenike) knjižica, katero je spisal bivši kaplan konjski gosp. Jernej Voh, izide po praznikih v novem popravljenem iztisu v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Naročila naj se pošiljajo omenjeni tiskarni v Maribor. Ko boče knjižica dotiskana in vezana, se bo takoj razposlala.

(Merilec Ferme.) Od kranjsko-stajerske meje se nam poroča: Dne 31. marca so porotniki v Celju Pavla Fermeta radi štirih roparskih umorov v Trojani in v Ločici k smrti obsodili; njegovega tovariša Mazzonija pa oprostil, ker mu niso mogli dokazati kake krivde. Ferme je trdovratno tajil ter se ni dosti zmenil za smrtno obsodbo. Iz mladostnih let morilčevih poročamo to-le: Ko je še v ljudsko šolo hodil, se je udal tatvini. Ko je nekemu mlinarju uro vkradel, mu je učitelj rekel: »Pavle, ako se ne poboljšaš, prišel boš še na vislice. Bil je že tedaj silen pretepač, ker je vedno druge manjše učence pretepal. Napravil si je celo iz ključa nekaki samokres, s katerim je po njih streljal. Šola mu ni dišala, raje je ostajal v hosti. Oče je moral kazen plačevati, strahoval ga je, a mati mu je vedno potuho dajala. Komaj so ga iz šole izpustili, že je na neki hiši predri streho, da je poskušal ali so klobase že dosti suhe. Naj bo Pavel Ferme svarilen zgled vsem tistim starišem, ki hudobije svojih otrok zagovarjajo in se hudujejo nad vsakim, kdor jih posvari.

(Z Brega pri Kranju) nam poroča naročnik o veličastni procesiji, ki je prišla 7. t. m. iz Mavčič v ondotno cerkev v zahvalo, da je lansko leto Bog faro obvaroval se večje nesreče. Božjepotna cerkev »Matere milostne«

na Bregu je nekdaž zelo slovela. Priča tega so nam raznotere podobe po cerkvenih stenah, katere so dobožni romarji darovali Mariji za prejete milosti. Lansko leto pa so hodile od raznih krajev procesije na Breg in vedno so se vračali v trdni nadi, da je Marija njihove prošnje uslišala. Upati je tedaj, da bode to svetišče Marijno zopet zaslovelo in da se bodo ob raznih potrebah Gorenjci zopet zbirali okoli »Matere milostne« na Bregu.

(Iz litijskega okraja) se nam poroča, kako veseli so ondotni prebivalci, da sta se v Litiji in Zatičini ustanovili posojilnici. Oderuški prijatelji kmetov so jim poprej dajali posojila, od katerih so zahtevali po 8—10%. Sedaj ponujajo kmetom denar že po 6%, toda kmet ga v potrebi išče rajši v posojilnici. — Pritožuje se pa naš dopisnik radi raznih surovosti, katere uganjajo domači liberalci v ondotnem okraju. Kako omikani so ondi narodnjaki »Narodove« stranke, spričuje dejstvo, da so pri sedanjih volitvah imenovali volilce katoliško-narodne stranke »hrvaške buše«. Kmetje si bodo to pač dobro zapomnili in tudi pri bodočih volitvah pokazali takim ljudem, kje je zidar prostor za hišna vrata pustil.

(Marija Pedebe Pravice, Šmarnice za leto 1896) spisal Jožef Kerčon, duhoven ljubljanske škofije so ravnokar izšle. Dobivajo se v treh vezeh: v pol usnju 90 kr.; v usnju 1 gld.; v usnju z zlato obrezo 1 gld. 20 kr. S pošto stane izvod 10 kr. več. Naročajo se v katoliški bukvarni v Ljubljani. Knjiga obsega premišljevanja za vse dni majnika in kot dodatek ima še sv. mašo in lavretanske litanije. Priporočamo jo častilcem Marijnim v obilno naročanje.

(Nevi vlak mej Ljubljano in Reko.) Od 1. maja bo vozil novi vlak, ki bo odhajal vsaki dan iz Št. Petra ob 6. uri 30 min. in pride v Ljubljano ob 8. uri 47 min. zjutraj; iz Ljubljane pa bo odhajal ob 7. uri 35 minut zvečer in pride v Št. Peter ob 10. uri 5 minut ter ima zvezo z vlakom na Reko.

(Potres.) Iz Podmelca na Goriskem: V noči na velikonočni ponedeljek čutili smo tu po 10. uri zvečer precej močan, več sekund trajajoč potres. V neki bližnji vasi so čuli pri mrliču, a ko se začne vse tresti in ropotati, beže prestrašeni vsi iz hiše, boječ se, da se vračajo žalostni in nepozabni pojavi lanske velike noči. Pozneje pa, hvala Bogu nismo nič več čutili. Morebiti se je potresni strah na obletnico za vedno od nas in Vas poslovil. Bog daj!

(Leon XIII. najstarejši škof.) V severni Ameriki je umrl Rihard Kenrick, starosta katoliških škofov z ozirom na imenovanje. V sled Kenrikove smrti so sedaj sv. oče Leon XIII. najstarejši vseh katoliških škofov imenovani nadškofom 27. januarja 1843.

(Škof zgorel.) 12. marca okoli petih je pričelo goreti šolsko poslopje v Varni na Bulgarskem, kjer je stanoval armenski škof — in v nekoliko minutah je bil že žrtev ognja. Zastonj je klical na pomoč; zgorel je. Najstrašnejše pa je to, da so zanetili turki, ki so posebno škofu po življenju stregli. Goreti je namreč jelo pri stopnicah, potem pa na vseh štirih straneh poslopja. Škof si je nakopal sovraštvo turkov s tem, da je v

Dobriču in Varni spodbujal Armence, naj podpirajo bedne svoje rojake v Mali Aziji.

(Strašna noč v Lille na Francoskem) 29. marca je začelo goreti v zvoniku prekrasne cerkve St. Sover, ki je bila sezidana že v 14. stoletju. Zraven cerkve stoji bolnišnica. V malo minutah je bil ves zvonik v plamenu. Požarni brambovci so hiteli od vseh strani mesta skupaj, toda, ker je vlekel silen veter, bil je njihov trud zastonj. Duhovščina je z največjo nevarnostjo rešila iz goreče cerkve Najsvetejše. — Tudi bolnišnica je začela goreti. Tu so bili strašni prizori. Bolniki so bežali v samih srajcah, drugi, ki niso mogli iz postelj so klicali na pomoč, norci v sosednjem poslopju pa so divjali v silnem strahu. Veliko bolnikov je od strahu na mestu umrlo, drugi so pomrli, ko so jih prenašali v sosedne hiše. Ogenj je zahteval še družih žrtev. 25 vojakov, ki so bili odločeni za prenašanje bolnikov, dobilo je v sosedni lekarni več steklenic, v katerih so upali dobiti požirek dobrega brinjevca. Pili so. Toda groza! v par trenutkih so se v silnih mukah zgrudili na tla. Pili so mesto brinjevca — strup. Šest vojakov je mrtvih na mestu obležalo, vsi drugi so še vedno v smrtni nevarnosti. — Nesrečo so povzročili delavci, ki so imeli poprave pri zvoneh ter so pri tej priložnosti pozabili žrjavico v stolpu. Velikanski zvonovi, težki okoli 8.000 kg., so se popolnoma stopili. Pri cerkvi je škoda nad 600.000 gld. Stavbeni mojstri pravijo, da se bo morala do tal podreti.

(Amerikanske novice.) Slovenci so kupili veliko naselbino v Eden Valley v Kaliforniji. Začetkom t. m. so naselniki odšli v novo domovino. Bog jim daj srečo v novi slovensko ameriški domačiji. V Duluthu je častiti gospod župnik Fr. Košmerl od 15.—22. marca svojim faranom preskrbel sv. misijon. Fara je stara šele 5 let, pa ima že lepo cerkev in šolo, v kateri podučujejo sestre sv. Benedikta. — Potres imajo tudi v Ameriki; v Codewell so čutili 2. marca močan sunek, ki ni povzročil posebne škode. — 23. so v Riggsu pokopali odličnega Slovenca, Matija Golobiča, ki je bil bogat posestnik in poštar v imenovanem mestu.

(Abesinski kralj Menelik) ima vjetih 2000 Italijanov in zahteva za vsakega 2000 Marije Terezije tolarjev odkupnine. To bi znašalo 14 milijonov lir. Italijani so mu baje pripravljeni plačati 2 milijona lir, več pa ne, ker po njih mnenju niti toliko italijanski vojaki niso vredni. Italijani jih bolje poznajo kot Menelik.

(Mažarji se bojé cesarske suknje.) Ogrski deželno-brambeni minister je povedal, da je na Ogrskem kakih 160.000 mladeničev, ki so se odtegnili vojaškemu naboru in jih ni moč dobiti. Slednje leto se na Ogrskem kakih 34.000 mladeničev odtegne vojaški službi in skoro nobenega ne morejo dobiti. Seveda mnogo teh ni več na Ogerskem, temveč so si poiskali drugo domovino ono stran morja, v Ameriki, kamor ne seže več moč ogrskega deželno-brambenega ministra.

(Odkritosrčen tač.) V Zagrebu so te dni prijeli nekoga znanega tatu, ki je bil iz Zagreba za iztiran. Vprašali so ga, čemu je prišel v Zagreb. Odgovoril je, da je prišel krast, ker nima družega zaslužka.

(Služba božja na Brezjah.) S 1. majem se prične na Brezjah ob delavnikih vsakdanja sv. maša ob $\frac{1}{4}$ 10 uri za romarje, ki se pripeljejo ob $\frac{1}{2}$ 9 uri v Otoče, v nedeljah ob $\frac{1}{2}$ 11 uri, v praznikih M. B. in angelijsko nedeljo pa dvojno opravilo ob $\frac{1}{2}$ 7 in 10 uri. — Vstreženo je, ako gg. duhovni, ki mislijo priti na Brezje, to preje po dopisnici naznanijo župnijskemu uradu, da pridejo potem preje na vrsto s sv. mašo. — Dela pri božjepotni cerkvi na Brezjah so se že pričela, glavno delo bo letos kupola in druga manjša kamnarska dela.

(Prebivalstvo na zemlji.) Neki francoski list objavlja, da živi sedaj na zemlji okolu 1480 milijonov ljudi, in sicer v Aziji 825,954.000, v Evropi 357,379.000, v Afriki 163,953.000, v Ameriki 121,713.000, na otokih in polutnih pokrajinah 7.500.400, v Avstraliji 3.230.00.

(Koliko stane vojak na leto?) V Belgiji stane 413 gld., v Bolgariji 480 gld., na Danskem 353 gld., v Nemčiji 406 gld., v Angliji 1000 gld., v Franciji 268 gld., na Grškem 222 gld., v Italiji 366 gld., na Luksenburškem 250 gld., na Nizozemskem 321 gl., na Norveškem 291 gl., na Ruskem 364 gld., v Rumeniji 315 gld., na Švedskem 244 gld., v Serbiji 203 gld., na Španjskem 400 gld., na Turškem 348 gld. Povprek stane torej vojak na leto 350 gld.

(Osem mož ustrelil) Dne 19. marca okolu 12 ure izstopil je iz vlaka na postaji Brochville, v Ameriki slaboumen mož. Ustrelil je osem mož. Dva Moore in Boyd sta bila takoj mrtva, policijski načelnik Rose je smrtno ranjen. Slaboumneža, katerega ime je La Pointe, zadel je jeden strel skozi hrbet in se nahaja v ječi. Z velikim trudom so ga ukrotili. Ostali ranjenci so policist Tinsly, Indijanec Dave Rough, dva brata Stage in Kilburn. Slaboumni La Pointe je lovec in je že dolgo slaboumen.

(Velikanski top.) V državni livarni v Peterburgu so nedavno vliili top, ki tehta 3470 centov. Ta top je namenjen za črnomoško brodovje. V Sebastopolj so ga peljali s posebnim vlakom, ki je prevozil le 17 kilometrov v jedni uri. Ker bi navadni vozovi ne bili mogli nositi take teže, so se zgradili posebni vozovi iz jekla in tako zvezali, da se je topova teža razdelila na več voz.

(Dvakrat obešen.) V St. Louisu bil je 20. februarja morilec James Fitzgerald radi 24. sept. 1894. leta izvršene umora svoje ljubimke Ane Naosens, obešen in sicer dvakrat obešen. — Ko se je ob 10. uri predpoldne v jetnišnici pričelo obešanje in je zagrinjalo padlo, utrgala se je vrv in k smrti obsojeni je padel na tla. »Moj Bog, moj Bog, moj vrat!« vpil je nesrečni v jednomer ter se vzdignil kvisku. Evo ga, tu je stal z glavo, povito v črno kapo, imajoč pretrgano vrv okrog vratu. — Prosil je, naj hitro z njim konec naredijo. — Sramotno pa je bilo preteklo pol ure, katero je prebil obsojenec na neki mramornati ploči v mrtvašnici. Duhovnik je stal poleg enkrat vzdigne Fitzgerald roko in pritisne duhovnikovo glavo na svoja usta ter mu na tihem govori pol minute na ušesa. — Kar je obsojeni Fitzgerald pravil duhovniku,

ostane skrivnost do poslednjega dne — na veke. — Bledo obličje duhovnika pa je v tem kratkem času občila rdečica, v očeh so se mu zalesketale solze. Na to se je sodba hitro dovršila. Ravno ta prizor usmrčenja zdi se nam posebnega premisleka vreden, ne pa zato, ker se je pretrgala vrv, kar se je v Ameriki že večkrat zgodilo, pač pa, ker je hudodelnik pri tej nesreči tako nepoškodovan in pri polni pameti ostal. Dozdeva se nam, da je v oni polovici minute izpovedal kak greh, katerega je popred zamolčal, in od katerega je zavisela večna sreča, ter prejel zato odvezo.

(Podkupljeni sodnik.) Soseđa Tine in Jože sta se sprla zaradi paše. Prepričani bi bil imel razsoditi vaški sodnik. Tine hoče sodnika pridobiti za-se, zato mu pošlje ovco v dar. Jože pa je vedel, da pravzaprav sodnikova žena hlače nosi v hiši; pošlje ji tedaj svileni ruto, od strani ji pa da vedeti, zakaj. Sodba se prične; ko pa vidi Tine, da bo zgubil pravdo, zakliče: »Ovca, oglasi se, ovca oglasi se!« Sodnik v zadregi pravi na to: »Tine, ne bo nič, ovci tiči svilena ruta v grlu!«

(Zakaj se pije?) Profesor Bunge v Bazlu piše, da je največ to krivo popivanju, da ljudje radi drug družega posnemajo. Prvi kozarec piva ravno tako ne diši, kakor prva smodka ne. S časom pa se človek pitja in kajenja privadi. Potem se pa najde vedno povod za pitje. Pijo, če se ljudje snidejo ali razidejo, lačni pije, da glad potolazi, siti, da vzbuja slast do jedi. Če je mrzlo, ljudje pijejo, da se pogrejejo, če je vroče, da se shladé, če so zaspani, da morejo čuti, če pa spati ne morejo, pa zato, da zaspé. Pijo, če so veseli, pa tudi, če so žalostni. Pijó, če koga krstijo, pa tudi, če koga pokopljejo. Pijejo, da da bedo in žalost pozabijo in da dolgi čas preženó.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 7. maja 1896 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 4. aprila:	78	90.	30,	49,	67
Gradeč, 4. aprila:	5,	2,	63,	77,	37.
Ljane, 11. aprila:	13.	76.	58,	15,	59.
Trst, 11. aprila:	5	59.	76,	66	73

Tržne cene v Ljubljani.

11 aprila.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st. . . .	8	—	Špeh, povojen, kgr.	—	86
Rež, »	7	50	Surovo maslo, »	—	80
Ječmen, »	6	50	Jajce, jedno	—	2
Oves, »	6	80	Mleko, liter	—	10
Ajda, »	7	40	Goveje meso kgr.	—	64
Proso, »	6	30	Telečje » »	—	64
Koruza, »	5	40	Svinjsko » »	—	66
Krompir, »	2	90	Koštrunovo » » . . .	—	40
Leča hktl.	11	—	Pišanec	—	50
Grah, »	10	—	Golob	—	20
Fižol, »	12	—	Seno, 100 kgr.	2	40.
Maslo kgr.	—	90	Slama, »	2	10
Mast, »	—	68	Drva trda, 4 kub.mtr.	6	—
Špeh, svež »	—	64	» mehka	4	50

Mati  **prečudna**

● **Šmarnico** ●

45 1 Sestavil *J. P. Toussaint*.
Poslovenil **Viktor Steska**.
Ljubljana, 1895.

Dobavajo se v *Katoliški Bukvarni* in pri preložniku *F. S. z Košecju* v platno vezane po 60 kr.

46 1 **Na prodaj je po nizki ceni**
jednonadstropna hiša v Škofji Loki
v predmestju Studence št. 15,
hlev in ograjen vrt. Hiša je pripravna za kmetijstvo, rokodelstvo in gostilno. Natančnejše povi posestnica **Marija Šink** v veliki trački v Škofji Loki.

Zanesljivo pristno
istrijsko vino
belo, črno in rudeče

je v večjih množinah — od 56 litrov in višje — na prodaj. Priporočam je zlasti prečast, duhovščini za uporabo pri presv. daritvi

Anton Kunstek, trgovec
v št. Vidu pri Zatičah.

ZAHVALA.

Globoko užaljena po smrti nepozabnega preljubega soproga gospoda

FLORJAN-a PETRIČ-a

posestnika in kovača v Radečah na Dolenjskem

izrekam najsrčnejšo zahvalo za mnoge dokaze iskrenega sočutja med dolgoletno boleznijo in ob smrti blagega pokojnika vsem sorodnikom prijateljem in znancem ranjega in sploh vsem mnogobrojnim udeležencem za častno spremitvo k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo izrekam veleč. domačima gospodoma duhovnikoma, gospodom pevcem za milo nagrobnico kakor tudi vsem darovateljem prekrasnih vencev.

Radeče, pri Zidanem mostu, dne 9. aprila 1896.

Marija Petrič.

Prevzel sem dobro znano 32 2

krčmo „pri Janžku“
(poprej Gabrijelčič)
na Brezjah pri Mariji Pomagaj

ter se priporočam čast. duhovščini, kakor sploh vsem romarjem za obilen obisk. — Skušal bom vedno postreči z okusnimi jedili z dobrim, pristnim vinom in svežo pivo. Na razpolago imam tudi 40 postelj za prenočevanje, in vozove

Alozjij Rozman, gostilničar in posestnik.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke Popravila

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene

IX. zvezek:

POVESTI **Andrej Kalan**

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v *Katoliški Bukvarni* in *Tiskarni* v Ljubljani. Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek so še v zalogi.

Ničer

Liniment. Capsici comp.

18-9 z *lekarne Richter-jeve* v *Pragi* 296

priznane izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gid. v vseh lekarnah. Zabeleženo naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratek kot 726 70-36

Richter-jev liniment s „sidro“

ter sprejme iz previdnosti je v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v *Pragi*.



Kathreiner
KAFIJSKA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kilje za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavojce z imenom:

Kathreiner



Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, prvi sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, tolo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si priskvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice je 1 kld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zaviljanje. 299 20-9



Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi ali, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj torej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokoliрана varstvena znamka na vsaki steklenici in prostimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z drugimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 27 20-19

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“ VII 1, Kaiserstrasse 73 in 75.
Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Kwizdov
fluid proti protini
Mnogoletna proučitev, belečine slajajoče domače sredstvo. Okrepečilo za vrtanje pred in po dolgotrajnem tekanju. Cena steklenici 1 gld. a. v. 1, a sekli 40 kr. a. v. Okrožna lekarna v Kornemburgu. Dobiva se v vseh lekarnah. Pazi se na varstveno znamko in zabavo naj se izrečno.

Kwizdov
fluid proti protini

Ne tratite tuje bobove kave, ki nima nič redilnega!

Kdor pa vzame $\frac{1}{3}$ prave

Kneippove
sladne kave,
a v rudečih zavitkih s tu pristavljeno varstveno znamko, in $\frac{1}{3}$ prave 145 24-5

Oelz-ove kave,
dobí odlično redilno in dober kup kavino pijačo. Na prodaj je povsod. 23 12-2



IVAN SCHINDLER
(izdelovalec strojev in orodij)

Trstale in pečile za vseh vrstah za mletje in točenje. Stroj za mletje krompirja in sladkorne pese. STROJEVE OPRAVE - ORODJE VSEKRE VASTI. ZA KMETIJSKE PRISTAVIJSKE IN POMOŠNE KOSARJE. Kmetijska in strojništva in vsi drugi strojniški posli. Posvečeno se prostovoljno za najvišje in najpogostejše izdelave izdelavne poslovanje skladno sliče in države naše stali.

15 Predmeti in potrebščine za kavarne, sladčičarne, krmarje, sedlarje. Peronosporabrizgalke patent Schindler.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličanstva. Bogato oskrbljena, po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena 42 6-1

XVIII. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sicer: 1 glavni dobiček s 60.000 gld. z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma s 500 gld., 1 glavni dobiček s 30.000 gld., z 1 preddobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po 10 000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30 000 gld. — Žrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 25. junija 1896. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, L. Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobherhofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštine prosto.

Na Dunaju, v marcu 189. 37 6-1

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov, oddelek državne loterije.

Nj. svetost papež Leo XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lappont-ju g. lekarnarju G. Piccoltiju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlane jim stekleničice (22-6)

Tinkture za želodec

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehavim Piccoltijevo želodčno tinkturo, katera krepiča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.



Cena jedni steklenici 10 kr.

Po tovarniški ceni.

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 5

naznanja, da bode moral v kratkem svojo prodajalnico izprazniti, ker bode treba radi potresa popravljati. Vsled tega mora svojo zalogo kolikor možno zmanjšati. Prodajal bode torej

od 20. marca do 30. aprila

svoje raznovrstno blago po tovarniški ceni. — Dobil je za polletje vsake baže novega blaga; posebno lepo blago za gvante, židane rute, štof, cajg za hlače itd., sve-tuje torej vsakomur, komur je ležeče

da po ceni kupi 30 3—3

naj nikar ne zamudi to dobro in ugodno priložnost.

Po tovarniški ceni.

Na prodaj je

hiša št. 62 v Vižmarjih

obsegajoč dve sobi, kuhinjo, vežo, štalo, pód in svislji. Vse skupe meri 28 metrov v dol-gosti in devet v širokosti, je zidano in z opeko krito.
43 (1—1)

Učenec

ki želi postati krojač, takoj sprejme

Franc Kokalj

36 2—2 krojač
v Sori št. 6.

Agentje,

kateri bi razpečavali pri zaseb-nikih šestkrat odlikovane novo-narejene lesene pregibajoče se zastore (Holzroleaux) in drugačne zastore (Jalousien) se iščejo proti visoki proviziji. — Ponudbe z priporočili trrdki C. Klemt, Jal.-Fabrikant in Braunau i. B. (Ustanov. 1878). Največja tovarna te vrste iz-dejkov. 14 (6—6)

R. Pserhoferja

„lekarna pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhoferjeve

odvajalne kroglice preje kri čistilne kroglice imenovane, so staroznane, lahne odvajajoče zdravilno sredstvo.

Cena tem kroglicam. 1 škatljica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami glđ. 1-5, po poštnem povzetju nefrankovano glđ. 1-10.

Ako se svota vnaprej pošlje velja s poštnino vred: 1 zavoj kroglic glđ. 1-25, 2 zavoja glđ. 2-30, 3 zavoji glđ. 3-35, 4 zavoji glđ. 4-40, 5 zavojev glđ. 5-20, 10 zavojev glđ. 9-20. (Manj od zavoja se ne pošlje.)

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“

ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu rudače tiskano ime J. Pserhofer, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pser-
hoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo steklenica 40 kr.
franko posl. 65 kr.

Grenka želodčna tinktura

(preje življenjska esenca ali Praške kapljice.)
Lehkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in
krepča želodec, ter pospešuje prebavljenje.
Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. glđ. 2—

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in ino-
zemске farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje
točno in po ceni preskrbe. Pošiljatve po pošti zvrše se najhitreje proti predpošiljatvi zneska,
večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar vnaprej pošlje (najboljše po poštnem nakazilu),
je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljateljih s povzetjem. 289 (12—12)

Prašek zoper kašelj

škatljica 35 kr., franko poslan 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pser-
hofer-
jeva, najboljšo sredstvo za rast las, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Stendela, lonček 50 kr., franko
poslan 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulricha, domače sredstvo proti
slabemu prebavljanju. Zavoj glđ. 1—

Učenca

ki želi postati kolar, sprejme
tako

Tine Ločniškar

37 2—2 kolar
v Sori št. 6.

Učenca

kateri bi imel veselje pričeti se
umetniškega mizarstva, izreza-
vanja in risanja — vsprejem
tako. Isti mora biti poštenih sta-
rišev sin, lepega zadržanja in iz-
polniti 13—15 leto starosti.

A. KOŠIR

35 3—2 umetni mizar
Mautbrücke, pošta Rothenturn
Ober-Kärnten.

700 hrusevih dreves

do 2 metra visokih

ima na prodaj po 10 kr. komad

Jakob Zupan

40 2—2 v Brezju,
p. Izlake, Kranjsko.